

Educatieve themakaarten
bij de verhalen uit

WOEZEL & Pip

Avonturen in de Tovertuin

Kleuters

Dit is een uitgave van Stichting Lezen & Schrijven

Week van de Alfabetisering 2014

Deze themakaarten horen bij de uitgave Woezel & Pip Avonturen in de Tovertuin die, in samenwerking met Stichting Lezen & Schrijven, speciaal is ontwikkeld voor het Woezel & Pip Voorleesrecord in de Week van de Alfabetisering 2014. Deze themakaarten hebben als doel, het voorlezen en de taalontwikkeling nog meer te stimuleren. De activiteiten sluiten aan bij het leeftijdsniveau en de belevingswereld van de kinderen. Een * betekent een suggestie om een activiteit makkelijker/moeilijker te maken of extra verdieping te geven. Naast algemene activiteiten zijn er ook specifieke activiteiten per verhaal. Zo komen de vier verhalen nog meer tot leven.

Stichting Lezen & Schrijven zet zich in voor het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid. In Nederland heeft 1 op de 9 volwassenen grote moeite met lezen en schrijven. De kinderen die je onder je hoede hebt, zijn de volwassenen van morgen. Je speelt dus een belangrijke rol in het voorkomen van laaggeletterdheid!

Algemene activiteiten

Lekker lezen

Het voorleesrecord is een mooie aanleiding om voorleeservaringen, op school en thuis, met elkaar te delen. Bespreek (enkele van) de volgende vragen.

Op welke vaste momenten wordt er op school voorgelezen? Horen hier speciale regels bij? (Bijvoorbeeld: speciale voorleesplek, in voorleesopstelling zitten, voor het lezen plassen.)

En thuis? Met wie lezen de kinderen thuis boeken? Wanneer? Waar? Welke boeken?

Mijn lievelingsboek

Laat je lievelingsboek aan de kinderen zien en vertel waarom dit boek zo speciaal voor je is. Hebben de kinderen ook een lievelingsboek? Waarom vinden ze dit boek zo bijzonder? Natuurlijk mogen de kinderen hun lievelingsboek ook meenemen. Richt een speciaal hoekje in met de lievelingsboeken. Laat de kinderen de komende tijd tijdens de vaste voorleesmomenten een boek uit deze hoek kiezen.

Woezel & Pip

Vertel dat jullie een verhaal gaan lezen over Woezel en Pip. Zijn er kinderen die Woezel en Pip kennen? Wie kan een avontuur van Woezel en Pip navertellen?

Woezel en Pip zijn dikke vrienden. Hoe heten de vriendjes van de kinderen? Welke avonturen beleven zij met hun vrienden?

Wie heeft of kent er een hond? Hoe heet de hond? Wat vinden de kinderen zelf leuke hondennamen? Welke beginletters hebben de namen van Woezel en Pip?

Kennen de kinderen nog meer woorden met deze letter?
Welke beginletters hebben de namen van de kinderen?
Bekijk samen de alfabetposter en laat de kinderen hun eigen beginletter aanwijzen.

*Kunnen de oudste kleuters de letters W en P ook schrijven? En kunnen ze hun eigen naam al lezen en/of schrijven?

Een verhaal over ...?

Lees eerst de titel van het verhaal voor en laat de kinderen samen bedenken waar het verhaal over gaat.

En dan ...

Lees het verhaal niet in een keer achter elkaar voor, maar laat de kinderen tussendoor voorspellen wat er gaat gebeuren.

Verhaal naspelen

Kies een van de twee verhalen *Naar de maan!* of *Verdwaald!* Lees het verhaal de eerste keer helemaal voor. Lees het verhaal vervolgens nog een keer voor, maar nu in korte fragmenten. De kinderen spelen elk fragment na. Zorg bij het naspelen voor de nodige attributen. In het schema op pagina 4 en 5 zie je per verhaal welke attributen nodig zijn.

*Voor groepen met veel jonge kleuters zijn de verhalen *Tantedag!* en *Picknicken* beter geschikt om na te spelen.

Allemaal woorden (woordenschatuitbreiding)

Tijdens het voorlezen en de vervolgactiviteiten komen veel (nieuwe) woorden aan bod. Om de kans te vergroten dat de woorden en hun betekenissen bij de kinderen beklijven is het belangrijk ze veel te herhalen in betekenisvolle contexten. Laat de woorden zo veel mogelijk spelenderwijs aan bod komen: door (kinderen) voor te (laten) doen, na te spelen en aan te (laten) wijzen.

In het schema op pagina 4 en 5 zie je per verhaal welke woorden relevant zijn. Kies per voorleesbeurt maximaal 5 woorden waar je tijdens het voorlezen en de bijbehorende activiteiten extra aandacht aan wilt besteden. Bij het naspelen van het verhaal kun je bijvoorbeeld vooral aandacht besteden aan de emoties of bewegingen in het verhaal. Zie ook de activiteiten *Emoties (Tantedag!)* en *Lekker bewegen (Picknicken)*.

Verhalenschema

1. Tantedag!

Benodigheden voor naspelen	Zelfstandig naamwoorden	Bewegingen	Emoties	Overig
bakbloem	de taart	luieren*	vrolijk	bijzonder*
roos of andere bloemsoort	de bak	zingen	tevreden* (knikken)	speciaal*
bak	de boter	gapen	verbaasd*	
boter	het bot*	zich uitstrekken*	verschrikt*	
(afbeelding van) bot	het zand	knikken	opgelucht*	
zand	de emmer	roeren	trots*	
emmer		verwennen		
taartvorm		vergeten*		
		bewaren*		
		lachen		
		gieren van pret*		

* = alleen voor oudste kleuters

2. Picknicken

Benodigheden voor naspelen	Zelfstandig naamwoorden	Bewegingen	Emoties	Overig
mand	de picknick	opschieten*	verbaasd	lekker weer
deken	het mandje	neerploffen*		lekkers
koekjes	het dekentje	rennen		vol
honingsnoepjes (kralen)	de peer	er niks van begrijpen*		sappig
witte boterhammen met aardbeienjam	het schaap	spinnen*		lachend
		wakker schrikken		gillend
drie peren	de limonade	opletten*		bèèèh
	de sloot	grinniken*		leeg
		dubbel liggen van het lachen*		

* = alleen voor oudste kleuters

3. Verdwaald!

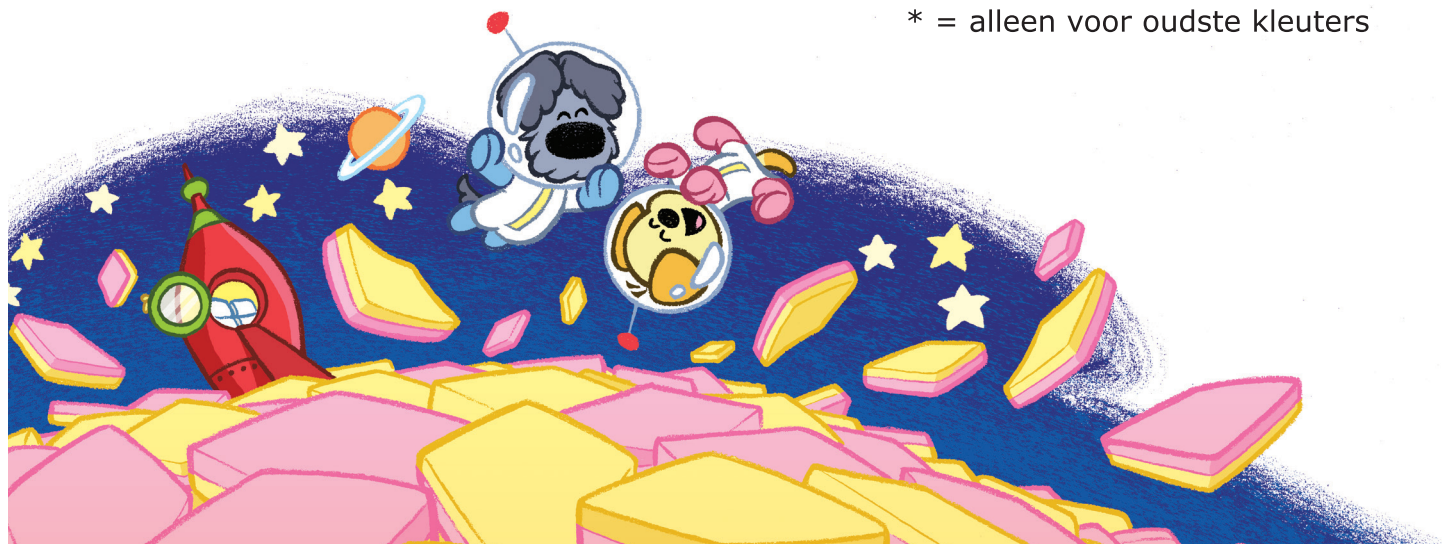
Benodigheden voor naspelen	Zelfstandig naamwoorden	Bewegingen	Emoties	Overig
tak	het bos	goed vinden*	vrolijk	allerliefste
speelgoeduil	het geluid*	bedenkkelijk kijken*	stoer*	alsjeblieft
	het geritsel*	vergeten*	bang	beloofd*
	de uil	verdwalen	opgelucht*	gillend
	de stem*	fladderen*	bezorgd*	links*
			bibberen	rechts*
			kraken	rondje
			zich een hoedje schrikken*	donker
				bibberig

* = alleen voor oudste kleuters

4. Naar de maan!

Benodigheden voor naspelen	Zelfstandig naamwoorden	Bewegingen	Emoties	Overig
mandje	de raket	slapen als een roosje*		laat*
snoepspekjes	de maan	dromen		donker
	de ster			lastig op en neer*
				schuin omhoog*

* = alleen voor oudste kleuters

Activiteiten per verhaal

1. Tantedag!

Gesprek over Tantedag!

Wat is een tante? Hoeveel tantes hebben de kinderen? Hebben ze ook een lievelingstante? Waarom is dat een lievelingstante?

Bestaat Tantedag echt? Welke speciale dagen zijn er nog meer?

*Laat de oudste kleuters fantaseren over kinddag. Hoe ziet kinddag eruit? Of is het eigenlijk elke dag al kinddag?

Woordenschat: emoties

In het verhaal komen verschillende emoties voor: vrolijk, tevreden (knikken), trots, verbaasd, verschrikt en opgelucht. Lees het verhaal nogmaals voor en stimuleer de kinderen de emoties uit te beelden. Hoe kijk je als je vrolijk bent? Wanneer zijn de kinderen zelf vrolijk, tevreden, trots, verbaasd, ...? Sluit af met een raadspel: beeld een van de emoties uit en laat de kinderen raden welke emotie je uitbeeldt. Durft een van de kinderen ook voor de rest van de groep een emotie uit te beelden?

*Begrijpen de kinderen waarom Wijze Varen opgelucht is? Wanneer waren de kinderen zelf opgelucht?

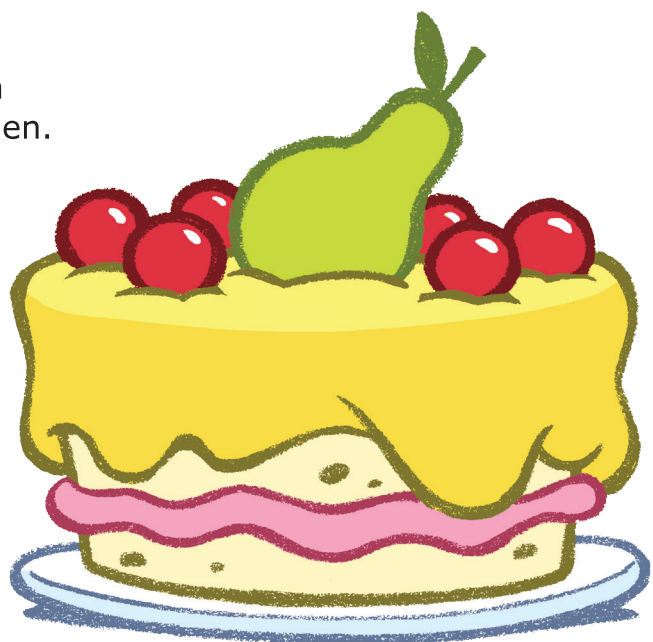
Waarom stelt Tante Perenboom voor de taart te bewaren?

Fantasierecept

De kinderen bedenken hun eigen fantasierecept en 'schrijven' hun recept op. Welke ingrediënten hebben ze nodig? Ze kunnen het recept tekenen. Kinderen die al letters kennen gebruiken ook letters.

*Besteed met oudere kinderen ook aandacht aan de volgorde van de verschillende handelingen. Wat doe je eerst? En dan?

Bij een recept hoort ook een boodschappenlijstje. Welke boodschappen zijn nodig om het recept te maken?

2. Verdwaald!

Gesprek over verdwalen

Woezel en Pip zijn verdwaald. Zijn de kinderen ook wel eens verdwaald? Hoe voelt dat? Hoe liep het af?

Hebben de kinderen ook een plekje waar ze niet mogen komen maar wel graag naartoe willen? Waarom willen ze er graag naartoe?

Tante Perenboom is erg bezorgd als Woezel en Pip niet op tijd terugkomen. Zijn de kinderen ook wel eens bezorgd? Of hun ouders? Waarom?

Allemaal stemmetjes

Woezel en Pip gebruiken een lief stemmetje als ze aan Tante Perenboom vragen of ze naar het bos mogen. Hebben de kinderen ook een lief stemmetje? Hoe klinkt dat? Als Woezel en Pip bang zijn hebben ze een bibberig stemmetje. Kunnen de kinderen ook iets zeggen met een bibberig stemmetje?

Welke stemmetjes hebben de kinderen nog meer? (Boos, verdrietig, verlegen.) Hoe klinkt dat? Wanneer gebruik je deze stemmen?

Enge geluiden

Woezel en Pip horen enge geluiden in het bos: fladderen, kraken, geritsel, oehoe van een uil. Stimuleer de kinderen de geluiden na te doen. Welke enge geluiden zijn er nog meer in een bos? Sluit af met een raadspel. Maak een geluid uit het verhaal en laat de kinderen raden welk geluid je maakt.

3. Picknicken

Gesprek over picknicken

Hebben de kinderen ook wel eens gepicknickt? Wat zijn goede picknickplekken in de buurt? Wat heb je nodig voor een picknick? (Eten, drinken, maar ook kleding, mandje, buitenspeelgoed, iets tegen ongedierte, zonnebrand.)

*Laat de oudere kinderen een lijstje maken voor een picknick. Ze kunnen plaatjes knippen uit tijdschriften of zelf letters schrijven.

Verhaal navertellen

Laat de kinderen aan de hand van de prenten in hun eigen woorden het verhaal navertellen. Begrijpen ze wat er met het eten en drinken is gebeurd?

Dierengeluiden

In het verhaal komen de volgende dierengeluiden voor: spinnen, miauwen, blaten. Kunnen de kinderen deze geluiden nadoen? Welke dierengeluiden kennen ze nog meer?

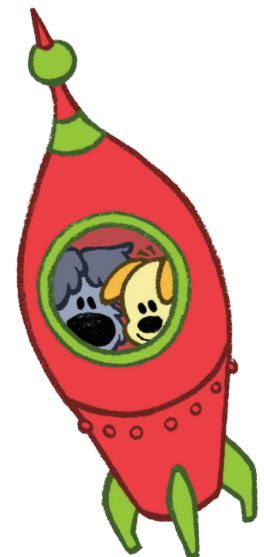
Lekker bewegen

Ga na het voorlezen van het verhaal met de kinderen naar buiten. De kinderen gaan net als Woezel en Pip lekker buiten bewegen: vrolijk rennen, tikkertje spelen, fladderen als een vlinder, zwemmen (de kinderen maken verschillende zwembewegingen), in de sloot springen.

4. Naar de maan!

Gesprek over slaaprituelen, dromen, de maan

Het verhaal biedt allerlei aanknopingspunten voor een gesprek met de kinderen. Kies een van de gespreksonderwerpen en laat de kinderen hier ook een tekening over maken.

Slaaprituelen

Woezel kan moeilijk in slaap komen. Hebben de kinderen dat ook wel eens? Wat doen ze dan? Welke slaaprituelen hebben de kinderen? Welke slaaplidjes kennen ze?

Dromen

Hebben de kinderen ook wel eens een gekke droom gehad? Stimuleer de kinderen hun droom na te tekenen en erover te vertellen.

De maan

Lijkt de maan echt op een spekkie? Of misschien op een ander snoepje? De kinderen tekenen hun eigen fantasiemaan.

3,2,1

Voordat Woezel in slaap valt, telt hij af van 10 naar 1. Tel samen met de kinderen van 10 naar 1. Als jullie bij 1 zijn, vallen de kinderen, net als Woezel, snurkend in slaap. Zijn er ook kinderen die in een andere taal (terug) kunnen tellen?